

Prof. dr hab. n. med. Anna Zalewska-Janowska
Zakład Psychodermatologii
Międzywydziałowa Katedra Immunologii Klinicznej i Mikrobiologii
Uniwersytetu Medycznego w Łodzi
92-213 Łódź, ul. Pomorska 251

Łódź, 22.12.2016

RECENZJA

Rozprawy doktorskiej lekarza JACKA SZTYLCA
pt. „NEUTROFINY W POKRZYWCE PRZEWLEKŁEJ SPONTANICZNEJ”

Pokrzywka należy do chorób o niezwyklej uciążliwości zarówno dla pacjenta, jak i lekarza. Kiedy recenzent niniejszej pracy stawiał pierwsze kroki jako lekarz, bardziej doświadczeni koledzy często mówili, że „lepiej jest zobaczyć lwa w gabinecie lekarskim, niż pacjenta z pokrzywką przewlekłą”. Stwierdzenie to niewątpliwie oddaje bezmiar bezradności i frustracji jaki opieka nad tzw. pacjentami pokrzywkowymi wywoływała u lekarzy specjalistów. Upłynęło wiele lat, pojawiły się nowe metody leczenia, jednak cały czas my praktycy mamy do czynienia z sytuacją, że stajemy wraz z naszym pacjentem pod przysłowiową ścianą. Dlatego też wszelkie badania mające na celu poszerzenie naszej wiedzy w zakresie etiopatogenezy pokrzywki, zwłaszcza przewlekłej spontanicznej (CSU) są bardzo cenne, a weryfikacja roli tzw. czynników neurogennych ze wszech miar pożądana.

Przedstawiona mi do recenzji rozprawa doktorska lekarza Jacka Sztylca obejmuje 65 stron oprawionego wydruku komputerowego, w tym 7 zestawień tabelarycznych, 15 rycin i 115

pozycji piśmiennictwa opublikowanego w języku angielskim. Układ pracy jest typowy dla rozprawy doktorskiej i zawiera wstęp, założenia i cel pracy, materiał i metody, wyniki, dyskusję, wnioski, piśmiennictwo oraz streszczenie w języku polskim i angielskim. Na początku pracy zamieszczono wykaz skrótów, co niewątpliwie jest pomocne w procesie zapoznawania się z treścią pracy, jak również wykaz tabel i rycin. Wszystkie rozdziały posiadają stosowane dla rozpraw doktorskich proporcje.

Wstęp rozprawy doktorskiej składa się z dwóch rozdziałów oraz kilku podrozdziałów. Na początku Doktorant omówił zagadnienia klasyfikacyjne, etiopatogenetyczne, ze szczególnym uwzględnieniem zjawisk autoreaktywnych, oraz diagnostyczno-prognostyczne pokrzywki. Wstęp wieńczy ogólna charakterystyka czterech neurotrofin: czynnika wzrostu neuronów (NGF), czynnika neurotroficznego pochodzenia mózgowego (BDNF), neurotrofiny 3 (NF-3) oraz 4 (NF-4) wraz z rolą tych czynników neurotroficznymi w rozwoju chorób neurologicznych, procesach immunologicznych oraz zapalnych.

Lekarz Jacek Sztylec z pełnym profesjonalizmem porusza się po złożonych zagadnieniach etiopatogenetycznych pokrzywki, zwłaszcza w kontekście udziału tzw. zapalenia neurogennego. Wstęp ma charakter trafnego i wyczerpującego wprowadzenia czytelnika do badań własnych Doktoranta.

Założenia i cel pracy zostały przedstawione w sposób syntetyczny i nie budzący wątpliwości u czytelnika. Doktorant postawił sobie za zadanie ocenę stężeń czterech neurotrofin – NGF, NF-3, NF-4 oraz BDNF w krążeniu w kontekście nasilenia procesu chorobowego ocenianego za pomocą klinicznej skali UAS oraz wskaźnika ostrej fazy w krążeniu.

Badaniami objęto grupę 63 chorych na CSU oraz 30 osób zdrowych. Bardzo celnym pomysłem Doktoranta było dokonanie oceny w grupach chorych reprezentujących zarówno łagodne, umiarkowane, jak i ciężkie nasilenie choroby. U wszystkich badanych osób przeprowadzono

dokładne badanie podmiotowe, przedmiotowe oraz wykonano szeroki wachlarz badań klinicznych oraz laboratoryjnych.

Przejrzyście, a jednocześnie szczegółowo przedstawiona metodologia i preparatyka krwi zasługuje na podkreślenie i wskazuje na znaczną dojrzałość badawczą i dbanie o najdrobniejsze szczegóły przez Doktoranta, w celu uzyskania jak najbardziej rzetelnych wyników, które zostały następnie poddane analizie statystycznej.

Wyniki rozprawy zostały opracowane w sposób staranny oraz przedstawione w przejrzysto skonstruowanych tabelach oraz rycinach.

Doktorant wykazał m.in. zwiększone stężenia badanych neurotrofin w krążeniu chorych na CSU oraz dodatnią korelację pomiędzy ich stężeniami a markerem zapalenia systemowego. Wyniki te posiadają cenny walor praktyczny.

Dyskusja jest napisana w sposób przemyślany i syntetyczny i niewątpliwie świadczy o głębokiej znajomości zagadnień badanych przez Doktoranta.

Zwieńczeniem rozprawy są trzy poprawnie sformułowane wnioski ogólnie odpowiadające celom pracy. Powiązanie zapalenia neurogennego w kontekście zapalenia ogólnoustrojowego wydaje się być niezwykle cenną obserwacją.

Doktorant w sposób dojrzały i przemyślany wyselekcjonował pozycje piśmiennictwa i poprawnie je cytuje w treści pracy. Uwagę recenzenta zwracają pewnego rodzaju dwa szczyty czasowe publikacji cytowanego piśmiennictwa pochodzącego zarówno z ostatniej dekady, jak i lat 80-tych i 90-tych XX wieku, co wskazuje na kolejny renesans zainteresowania rolą układu nerwowego w kontekście CSU, obecnie przy zastosowaniu nowoczesnych technik

badawczych. Koncepcja ta jest niewątpliwym *novum* w kontekście wysokiej skuteczności bio-psycho-społecznego modelu opieki nad pacjentem z CSU i zasługuje na pełne poparcie.

Staranność edytorska rozprawy i czystość językowa zasługują na uznanie.

Reasumując, rozprawę lekarza Jacka Sztylca oceniam wysoko. Przedstawia ona istotne walory naukowe, zarówno pod względem poznawczym, jak i praktycznym. Układ rozprawy jest przejrzysty, ujęcie tematu rzeczowe, opisy wyników poprawne, a omówienie dojrzałe i wyczerpujące. Pracę cechuje wierność wyznaczonemu kierunkowi badań oraz staranna szata graficzna. Całość rozprawy dokumentuje, że lekarz Jacek Sztylc posiadał odpowiednie umiejętności i jest w pełni przygotowany do prowadzenia prac badawczych.

Na tej podstawie stwierdzam, że przedłożona mi do recenzji rozprawa doktorska lekarza Jacka SZTYLCA pt. „Neurotrofiny w pokrzywce przewlekłej spontanicznej” spełnia warunki określone w art. 13 ust. 1 ustawy z dnia 14 marca 2003r. o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki (Dz. U. Nr 65, poz. 595, z późn. zm). Mam zaszczyt przedłożyć Wysokiej Radzie Wydziału Lekarskiego z Oddziałem Lekarsko-Dentystycznym w Zabrze, Śląskiego Uniwersytetu Medycznego w Katowicach pozytywną ocenę rozprawy wraz z wnioskiem o dopuszczenie lekarza Jacka SZTYLCA do dalszych etapów przewodu doktorskiego.

Anne Zalembke-Jaworska